

Dieblikke siden selv har udtalt, og ligesom han derved vil tage Hensyn til de Anskuelse, der have medvirket til Udfaldet, saaledes vil det ikke her være vanskelige, end i saa mange andre Tilfælde, ved fælles Raadsførelse at komme til en fælles Udtalelse, som ialtsald den seirende Majoritet kan vedkjende sig. Vi forudsætte herved som en Selsfølge, at Retten ikke blot, ved indbyrdes Overenskomst eller paa anden Maade, maa kunne afgjøre, hvem af dens Medlemmer der skal udarbejde Forslaget til Doms slutningens Begrundelse, men at det ogsaa maa staa Retten frit for, i vanskelige og vidtløftigere Sager at adskille Doms slutningens og Domsgrundenes Vedtagelse, saaledes, at den sidste først paabegyndes, efterat den første Stemmegivning har viist, hvad der er Dom og hvem der bør være Majoritetens Ordfører; ligesom Retten endelig, for i fornødent Fald at skaffe denne den til Udarbejdelsen fornødne Tid, midlertidigen maa kunne udsætte sine Forhandlinger til en paafølgende Dag. Kun saa meget maa staa fast, at Doms slutningen og Domsgrundene samtidigen kundgøres, og at ingen ny Sag paabegyndes, forinden der til Doms optagne Sag fuldstændigen er afsluttet.

Vi have ved de her givne korte Antydninger ingenlunde havt til Hensigt at gøre Forslag til en Instrux for Høiesteret med Hensyn til Præmissers Affattelse; vi have kun villet begrunde vor Mening, at de praktiske Vanskeligheder ved Sagens Udførelse ikke ere saa store, at Landsthinget af den Grund kunde ville opgive den nu foreliggende Afgang til at opnaae en lille Begyndelse af de Reforme i Retspleien, som Grundloven bebuder, — en Begyndelse, som i sine Følger dog kan blive af stor og gavnlig Birkning.

Ved Siden af den oprindelige Fordring, at Høiesteret skal motivere sine Domme, har Folkethinget i det os foreliggende Lovforslag tillige opstillet det Alternativ, at selve Stemmegivningen kan foregaae offentlig. Denne Tanke er hos os saa ny, saa afvigende fra alle tilsvante Forestillinger, at det ikke kan seile, at det for Mange har været uventet at see den fremtræde med Regjeringens og med Folkethingets samstemmende Autoritet, og hvis Hensigten var, ubetinget

at paabyde dens dieblikkelige Gjennemførelse, vilde vi have ikke saa Betæneligheder derimod at fremføre. Efter den Stilling, vi skulle tilraade Landsthinget at give dette Spørgsmaal, er der imidlertid saa liden Fare for en overilet eller ubestindig Anvendelse af dette hos os endnu nye Princip, at der kun er Anledning til med nogle saa Bemærkninger at imødegaae den Formening, at det i og for sig skulde være saa utilstedeligt, at det end ikke burde opstilles som en Mulighed.

Forsaaavidt man da vilde støtte en saadan Formening derpaa, at det kunde nedbryde Troen paa Retfærdigheden af Høiesterets Domme, hvis det gennem en offentlig Votering blev kundbart, at der i selve Retten havde hersket forskellige Meninger om Sagen, saa troe vi ikke, at det er en Hemmelighed for Noget, at tvivlsomme Retsspørgsmaal — og saadanne er det i Reglen, som blive Gjenstand for Høiesterets Paaskjendelse, eller som ialtsald der kunne fremkalde nogen væsentlig Dissens — kunne opfattes og bedømmes forskjelligt af lige indsigtsfulde, lige hæderlige Mænd. At ville bygge Forestillingen om Rettens Eenhed paa Illusionen om en Enstemmighed, som ikke kan findes, ikke engang er ønskelig, vilde altsaa være at bygge, ikke blot paa en Usandhed, men endog paa en Usandhed, som Ingen troer. Evertimod kan den umiddelbare Erfaring om en alstidig og omfattende Overveielse kun styrke den Tillid til Retten, at ingen berettiget Betragtning vil blive overseet, ingen lovlig Interessse blive upaaagtet ved Afgjørelsen, og den Forvisning, at denne Afgjørelse er neblagt i Hænderne paa Mænd med en saadan Mandens Myndighed og Villiens Selvstændighed, at Enhver med Tryghed kan hengive sig til den Fortroening, at den af deres grundige Raadslagning fremgaaende Føllesvillie vil finde det Rette. Erfaringen viser ogsaa, at Lovenes Anseelse ingenlunde lider — langt mindre deres Magt til at beherske Samsundet undergraves derved, at det gennem de parlamentariske Forhandlinger bliver bitterligt for Alverden, hvorledes de fremgaae af de meest forskjellige Anskuelse, de meest stridige Interessers ofte meget brogede Kamp. Evertimod vil Enhver netop deri finde en Borgen for, at ogsaa hans An-